

Van 't vat

JITZE KOPINGA

Waarom ontstaan er kale takscheuten in de buitenkroon van een boom waarvan de conditie vermindert?

Over wat er precies gebeurt wanneer een boom ouder wordt en de kroon geleidelijk insterft of 'teruggroeit' is nog niet alles bekend. Er zijn in ieder geval meerdere met elkaar samenhangende mechanismen voor verantwoordelijk, zoals:

- *de wateropname en verdamping die moeilijker worden wanneer de afstand tussen de wortels en het punt waar het water verdampt groter wordt;*
- *verandering van de hormonenbalans, waardoor het uitlopen van de zijknoppen of slapende knopen steeds minder onderdrukt wordt door de hoofdknop. Dit is overigens een normaal proces dat maakt dat de kroonvorm van veel oudere bomen platter en ronder is dan die van jonge bomen;*
- *herverdeling van diverse voedingselementen en energierijke verbindingen binnen de boom.*

In het algemeen mag je stellen dat een boom continu bezig is met het vinden van een optimale balans tussen de aanmaak van koolhydraten door fotosynthese en het verbruik ervan voor de eigen energievoorziening. Delen die de boom meer energie kosten in onderhoud dan dat ze opleveren worden daarbij het eerst buiten werking gezet en worden voorlopig in 'slaapstand' gehouden of actief afgestoten (zoals bij de zogenaamde takreïning het geval is), of sterven gewoon af. Ongunstige groeiplaatsveranderingen (voorziening van water en voedingselementen) en bepaalde aantastingen zoals wortelziektes en bastkankers kunnen het verouderingsproces versnellen.

Boombioloog Jitze Kopinga van Alterra, Wageningen UR, geeft in elk nummer van Bomen antwoord op een boombiologische vraag. Heb je een vraag? Of wil je reageren op het antwoord van Jitze? Mail je vraag of reactie dan aan de redactie: vakblad@kpb-isa.nl